

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы		044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		8 беттің 1 беті

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)

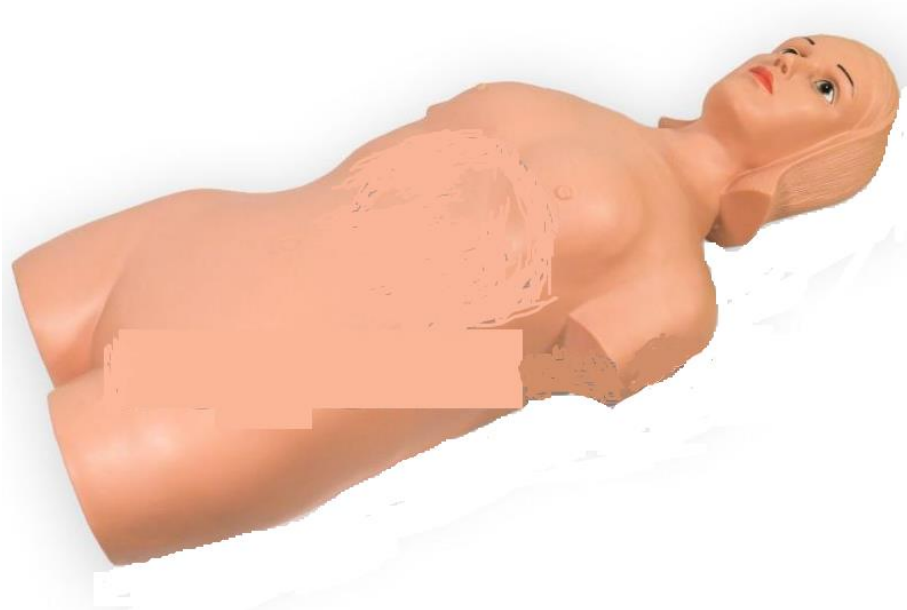
Мамандығы: "Жалпы дәрігерлік тәжірибе"

Пән: «ЖТД-дегі ішкі аурулар»

Курс: 7

Кафедра: «ЖТД-2»

Құрастырушылар: Таскынова М.А., Абдиева Б.М.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы		044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		8 беттің 2 беті

Кафедра мәжілісінде қаралды

Хаттама № 4^а 20.12 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі
 м.ғ.д., профессор Г Досыбаева Г.Н.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы		044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		8 беттің 3 беті

1. Клиникалық дағдылардың атауы: "Z980A модельдеу манекенін қолдана отырып, ішті пальпациялаудың практикалық дағдыларын пысықтау алгоритмі"

2. Оқыту мақсаты:

- * Z980A модельдеу манекенін қолдана отырып, ересек адамда іштің беткей және терең пальпация алгоритмін үйрету;
- * Z980A модельдеу манекенін қолдана отырып, ересек адамның ішін беткей және терең пальпациялау алгоритмі бойынша теориялық материалды игеру";
- * нақты клиникалық тәжірибеде қолдануды ескере отырып, клиникалық шеберлікті жетілдіруге машықтандыру.

3. Алдын-ала нұсқау беру және манекен дағдыны көрсету үшін қажетті уақыт: 7 мин

4. Дағдыны өз бетінше меңгеру үшін қажетті уақыт: 15 мин

5. Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін қажетті теориялық білім:

- * асқазан-ішек жолдарының ауруларының жіктелуі;
- * асқазан-ішек аурулары кезіндегі негізгі және қосымша синдромдар;
- * іштің беткей пальпация әдісі;
- * ішті терең пальпациялау әдісі;
- * асқазан-ішек аурулары кезінде іштің пальпациясының негізгі белгілері (авторлар бойынша);
- * асқазан-ішек жолдарының ауруларының дифференциалды диагностикасы;
- * асқазан-ішек жолдарының қатерлі ісіктерінің белгілері.

6. Клиникалық дағдыларды игеру үшін қажетті тренажерлер: тренажерлер, манекендер, модельдер тізімі: Z980A іш және сүт бездерін пальпациялау дағдыларын пысықтауға арналған бұл манекен-тренажер манекеннен, қашықтан басқару пультінен және дисплейден тұрады.

Дағдыларды жаттықтыруға арналған Манекен-тренажер ересек әйелдің денесі, электронды және механикалық технологияның соңғы жетістіктерімен жасалған, іш қабырғасын пальпациялау әдістерін кәсіби оқытуға арналған. Манекен патологияның белгілерін модельдейді.

Қашықтан басқару пульті мен дисплей оқу процесін ыңғайлы және интуитивті етеді. Манекенді сүт безін пальпациялау дағдыларын үйрету үшін де қолдануға болады.

7. Клиникалық дағдыларды игеру үшін сабақ барысында қолданылатын медициналық бұйымдар мен жабдықтардың тізбесі: манекен, бақылаушы, басқару пульті, Қуат кабелі, 2 "АА"үлгісіндегі батареялар.

8. Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орындады	Орындалмады	Ескерту
---	--------------------	----------	-------------	---------

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы	044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 4 беті

1.	Интерн дәрігері өзара сәлемдесу мен таныстырудан кейін қолдарын жуып, спиртпен өңдеді, бір рет қолданылатын резеңке қолғап киді.			
2.	Науқасқа процедураның мақсаты мен барысын түсіндірді. Іс-шараны өткізуге келісім алдым.			
3.	Пациентті кушеткаға жатқызды, аяқтары сәл бүгілген, қолдары дене бойымен. Дәрігер-интерн креслосы оң жаққа орнатылған. Дәрігер-интерннің қолдары жылы болуы керек.			
4.	Дәрігер-интерн оң қолын науқастың асқазанына сәл бүгілген саусақтарымен қойып, іштің барлық бөліктерін пальпациялауға кірісті. Пальпация сол жақ шап аймағынан басталды және біртіндеп сол жақ бүйірінен, сол жақ эпигастрий аймағына көтеріліп, оң жақ аймағына өтіп, оң жақ бүйірімен оң жақ шап аймағына дейін төмендеді. Содан кейін іштің ортаңғы бөлігін эпигастрий аймағынан бастап, жамбас аймағына дейін пальпациялады (пальпацияны іштің ауырған жерінен бастау ұсынылмайды).			
5.	Пальпация кезінде ол бұлшықет тонусын, ауырсынуын, сондай-ақ іш қабырғасында қатаюлар, түйіндер, грыжалар, ісіктердің болуын анықтады.			
6.	Науқасқа түсінікті тілде қарау нәтижелері туралы хабарлады.			
	Қорытынды:			

Ішті терең пальпациялау алгоритмі :

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы	044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 5 беті

№	Қадамдық әрекеттер	Орындады	Орындалмады	Ескерту
1.	Интерн дәрігері өзара сәлемдесу мен таныстырудан кейін қолдарын жуып, спиртпен өңдеді, бір рет қолданылатын резеңке қолғап киді.			
2.	Науқасқа процедураның мақсаты мен барысын түсіндірді. Іс-шараны өткізуге келісім алдым.			
3.	Пациентті кушеткаға жатқызды, аяқтары сәл бүгілген, қолдары дене бойымен. Дәрігер-интерн креслосы оң жаққа орнатылған. Дәрігер-интерннің қолдары жылы болуы керек.			
4.	Сигма тәрізді ішектің пальпациясы: саусақтарын кіндікті мықын сүйегінің алдыңғы жоғарғы омыртқасымен байланыстыратын сызықтың ортаңғы және сыртқы үштен бір бөлігінің шекарасында, сигма тәрізді ішектің ұзындығына(солдан жоғарыдан төменге және оңға қарай орналасқан) параллель іштің алдыңғы қабырғасына орналастырды. Содан кейін науқасты оң қолдың саусақтарының кіндікке қарай беткей қозғалысымен дем алғанда, олардың еркін сырғуы үшін тері қатпарын жасады. Науқастың дем шығаруы кезінде, іш бұлшықеттері босансыған кезде, интерн дәрігері саусақтарын іш қуысына тегіс батырды. Содан кейін іштің артқы қабырғасына жетіп, ол арқылы сигма тәрізді ішектің ұзындығына перпендикуляр сырғып, кіндіктен мықын сүйегінің алдыңғы жоғарғы омыртқасына қарай сырғыды (саусақтар сигма тәрізді ішек арқылы домалайды).			
5.	Соқыр ішекті пальпациялау: соқыр ішекті оң қолдың төрт жартылай бүгілген, біріккен саусақтарымен пальпациялайды. Төрт бүгілген саусақтарын ішектің ұзындығына параллель орнатылады. Саусақтардың кіндікке қарай беткей			

OÑTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы	044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 6 беті

	<p>қозғалысымен терінің қатпарлары пайда болады. Содан кейін, саусақтарыңызды іш қуысына біртіндеп батырып, дем шығару кезінде іштің артқы қабырғасына жетіп, саусақтарыңызды ішекке перпендикуляр созбай, оң жақ алдыңғы мықын омыртқасына қарай сырғытыңыз және соқыр ішек арқылы жылжытыңыз. Егер оны бірден пальпациялау мүмкін болмаса, пальпацияны қайталау керек.</p>			
6.	<p>Тоқ ішектің көтерілген бөлігін пальпациялау: сол қолды алақан бетімен алдымен белдің оң жақ жартысының астына, содан кейін сол жақ астына қояды (іштің артқы қабырғасының тығыздығын арттыру үшін, өйткені тоқ ішектің пальпацияланатын бөліктері жұмсақ тіндерде жатыр). Сол қолды бел аймағының тиісті жартысына қысып, оң жақ пальпацияға қарай бағыттау керек (бұл бимануальды пальпация деп аталады). Буындарда жартылай бүгілген және оң қолдың жиналған саусақтары оң және сол жақ аймағында, ішектің тік бұлшықетінің шетінде, ішекке параллель, оның соқыр (немесе сигма тәрізді) ішекке өту орнында орнатылады. Науқасты оң қолдың саусақтарының кіндікке қарай беткей қозғалысымен дем алу кезінде тері қатпарлары пайда болады. Дем шығару кезінде, іш қуысы босаңсыған кезде, саусақтар сол қолыңызбен жанасу сезімі пайда болғанша іш қуысына іштің артқы қабырғасына дейін батырылады. Содан кейін оң қолдың саусақтарын сырттан ішек осіне перпендикуляр сырғыту арқылы олар жоғары (немесе төмен) сегмент арқылы айналады. Тоқ ішектің төмендеу бөлімін пальпациялау көтерілу бөліміне ұқсас.</p>			
7.	<p>Екі қолдың саусақтары ақ сызықтың бүйірлеріне, қажетті ішекке параллель, асқазанның үлкен қисықтығынан 2-3 см төмен, яғни көлденеңінен орнатылады. Содан кейін тыныс алу кезінде саусақтардың беткей қимылымен теріні жоғары қарай итереді, ал дем шығару кезінде саусақтарды іш қуысына артқы қабырғасымен жанасқанша біртіндеп батырады және тері қатпарының шамасы рұқсат етілгендей жоғарыдан төмен қарай сырғытады. Сырғанау кезінде бір немесе</p>			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы	044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 7 беті

	екі қолдың саусақтары көлденең тоқ ішек арқылы сырғиды. Егер ішек сезілмесе, онда пальпация сәл төменірек қайталанады, саусақтарды біртіндеп гипогастриялық аймаққа дейін жылжытады.			
8.	Асқазан эпигастрий аймағында оң қолдың жартылай бүгілген төрт саусағымен пальпацияланады. Олар асқазанның үлкен қисаюының орнына параллель семсер тәрізді өсіндіден 3-5 см төмен орнатылады. Алдымен саусақтардың семсер тәрізді өсіндіге қарай беткей қозғалуымен тері қатпарлары пайда болады. Содан кейін пациенттің дем шығаруы кезінде саусақ ұштары тереңге батырылады және омыртқаға жеткенде оларды жоғарыдан төмен қарай сырғытады. Саусақтар асқазанның үстінде болған кезде, шұрұлдағанын сезе аласыз. Бұл терең сырғанау пальпациясынан туындаған асқазандағы сұйықтық пен газдардың қозғалуынан туындайды.			
9.	Науқасқа түсінікті тілде қарау нәтижелері туралы хабарлады.			
	Қорытынды:			

9. Тапсырмалар:

* Z980A модельдеу манекенінде іштің беткей және терең пальпациясының алгоритмін (қадамдық әрекеттерін) пысықтау.

10. Әдебиет: негізгі және қосымша

Негізгі:

1. Ішкі аурулар. Гастроэнтерология модулі : оқулық = Внутренние болезни. Модуль гастроэнтерология : учебник / Е. М. Ларюшина. - М. : "Литтерра", 2016. - 384 б. с.
2. Стрюк, Р. И. Внутренние болезни: учебник / Р. И. Стрюк, И. В. Маев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 496 с.
3. Внутренние болезни: рук. к практическим занятиям по госпитальной терапии: учеб. пособие / В. Г. Ананченко [и др.] ; под ред. Л. И. Дворецкого. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 456 с. : ил.
4. Федюкович, Н. И. Внутренние болезни : учебник / Н. И. Федюкович. - 5-е изд., доп. и перераб. - Ростов н/Д : Феникс, 2008. - 570 с. : ил

Қосымша:

1. Ішкі аурулар бойынша объективтендірілген құрамдастырылған клиникалық емтихан: оқу-әдістемелік құрал=Объективный структурированный клинический экзамен по

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«ЖТД-2» кафедрасы	044 – 62/ ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша интерндерге арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 8 беті

внутренним болезням: учебно методическое пособие/М. Оспанов атындағы БҚММУ; құрас. Қ. Ж. Ахметов [ж.б.]. - М. : "Литтерра", 2016. - 368 б. с.

2. Внутренние болезни : рук. к практическим занятиям по фак. терапии: учеб. пособие / А. А. Абрамова [и др.] ; под ред. В. И. Подзолкова. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 640 с. : ил.

3. Внутренние болезни. Тесты и ситуационные задачи: учеб. пособие / В. И. Маколкин [и др.]. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011. - 304 с. : ил.

Электронды ресурстар

1. Ішкі аурулар. Тестілер және жағдаяттық есептер [Электронный ресурс] : оқулық / В. И. Маколкин ; қаз. тіліне ауд. Қ. А. Жаманқұлов. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 296 бет. эл. опт. Диск

2. Ішкі аурулар. Гастроэнтерология модулі [Электронный ресурс] : оқулық = Модуль внутренние болезни. Гастроэнтерология : учебник / Е. М. Ларюшина. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 384 бет. Эл

3. Внутренние болезни. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Моисеева. - 3-е изд., испр. и доп. - Электрон. текстовые дан. (45.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 895 с.